

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยได้นำเสนอประเด็นที่สำคัญตามลำดับ ดังนี้

1. มาตรฐานเกี่ยวกับวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
2. มาตรฐานคุณภาพการศึกษาสำหรับชั้นประถมศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
3. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน
  - 3.1 ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน
  - 3.2 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน
4. บริบทของโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

มาตรฐานเกี่ยวกับวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาในสาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาทุกระดับ เพราะเป็นหน่วยปฏิบัติที่สามารถทำให้นโยบายของรัฐไปสู่การปฏิบัติจริง ผลการจัดการศึกษาจะเกิดขึ้นที่สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ และมีส่วนรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดต่อการศึกษา ดังนั้นผลสำเร็จของการบริหารสถานศึกษาจึงขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ องค์กรที่เกี่ยวข้องของทางการศึกษาจึงได้กำหนดมาตรฐานของผู้บริหาร เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนปฏิบัติงาน และพัฒนางานของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพครู กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สปป. ลาว ผู้สอนเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญ ในกระบวนการของการเรียนการสอน มาตรฐานในด้านนี้เน้นใส่คุณภาพ และปริมาณของผู้สอน นอกนั้นยังกำหนดบรรทัดฐานของลักษณะของผู้สอน และการจัดตั้งปฏิบัติการเรียนการสอน กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สปป. ลาว (2013 ค) ดังนี้

1 คุณสมบัติ และจรรยาบรรณ

1.1 มีหลักมั่นการเมือง มีอุดมการณ์สังคมนิยม มีความจงรักภักดีต่อการนำพาของพรรคการเมือง

1.1.1 มีทัศนคติตามอุดมการณ์ของพรรค สามารถจำแนกมิตร และศัตรู

1.1.2 นำเอาแนวทางนโยบาย มติคำสั่ง ระเบียบกฎหมายของฝ่ายบริหาร มาอธิบาย และจัดตั้งปฏิบัติอย่างเหมาะสม

1.1.3 เอาใจใส่ปฏิบัติระเบียบรัฐบาลและกฎหมายบ้านเมือง

1.1.4 ปฏิบัติหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบอย่างมีความคิดสร้างสรรค์

1.1.5 การอบรมแนวคิด คุณสมบัติให้แก่ผู้เรียน

1.2 นับถือขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของชาติ และ ปฏิบัติต่อผู้เรียนอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่จำแนกเพศ พื้นฐานเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ภาษา ศาสนา และ ชนเผ่า

1.2.1 ร่วมพิธีทางศาสนา และ วันสำคัญต่างๆ ตามความเหมาะสม

1.2.2 สามารถเรียนรู้ภาษาของท้องถิ่น ที่จำเป็นในที่ที่ตนสังกัดอยู่

- 1.2.3 เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียน และ สังคมในด้านการแต่งกาย คำพูด และ กิริยามารยาท
- 1.2.4 เอาใจใส่ต่อเพศหญิง ชนเผ่า ผู้ที่ยากจน และ ผู้ด้อยโอกาส ให้มีบทบาทในห้องเรียน
- 1.2.5 นับถือสิทธิส่วนบุคคล มีความยุติธรรม และประพฤติต่อผู้เรียนอย่างเท่าเทียมกัน
- 1.3 เอาใจใส่ความแตกต่างกันของผู้เรียน และ ผลักดันให้เขานับถือซึ่งกันและกัน
- 1.3.1 สร้างเงื่อนไขให้ผู้เรียนที่มีระดับการเรียนรู้ ชนเผ่า เพศ สถานเศรษฐกิจแตกต่างกัน ได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันเรื่อยๆ
- 1.3.2 จัดระบบการจัดตั้งของห้องเรียน ให้เท่าเทียมกันทางด้านเพศ ชนเผ่า ฐานะทางสังคม
- 1.3.3 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการลงเยี่ยมบ้าน ครอบครัวซึ่งกันและกัน ตามเงื่อนไขที่เหมาะสม
- 1.3.4 ศึกษาอบรมให้ผู้เรียนรู้จักให้เกียรติซึ่งกันและกัน
- 1.3.5 ศึกษาอบรมให้ผู้เรียนเรียนรู้ยอมรับคำติชมที่มีลักษณะสร้างสรรค์จากผู้อื่น
- 1.4 มีแผนในการดำรงชีวิต และ เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ผู้เรียน
- 1.4.1 มีเหตุผล มีศีลธรรม และไม่เอาเปรียบคนอื่น
- 1.4.2 ดำรงชีวิตแบบชาวสะอาด ประหยัด อุดม อย่างสมเหตุสมผล
- 1.4.3 ซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อการจัดตั้งองค์กรและสังคม
- 1.4.4 เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ ประสานงานและปฏิบัติตามกฎหมายบ้านเมือง
- 1.4.5 ชอบอ่าน ชอบศึกษาค้นคว้า และ พัฒนาตนเองให้ทันกับเหตุการณ์ปัจจุบัน
- 1.5 เอาใจใส่นักเรียนให้เป็นผู้รอบด้าน และ ประสบผลสำเร็จในการเรียน
- 1.5.1 ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตร อย่างหลายรูปแบบ
- 1.5.2 เอาใจใส่สร้างผู้เรียนให้ได้ตาม 5 หลักสูตรของการศึกษา

1.5.3 สร้างเงื่อนไขให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงต่อการเรียนทั้งในและนอก
สถานที่

1.5.4 จัดการแข่งขันผลงาน หรือ สิ่งประดิษฐ์ ความคิดสร้างสรรค์
ของผู้เรียน

1.6 พัฒนาความรู้ความสามารถของตน ให้ทันกับยุคสมัย และ มีความ
รับผิดชอบต่อผลการเรียนของผู้เรียน

1.6.1 ชอบศึกษาค้นคว้าสภาพการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ จากแหล่งต่างๆ

1.6.2 ชอบแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ต่างๆ จากบุคคลรอบข้าง

1.6.3 ชอบในการพัฒนาตนเอง ทางด้านวิชาการอยู่เสมอ

1.6.4 ชยัน หมั่นเพียร ในหน้าที่รับผิดชอบของตน

1.6.5 ส่งเสริมผู้เรียนเก่ง และ บำรุงผู้เรียนอ่อนอย่างเป็นปกติ

1.7 มีส่วนร่วมกับชุมชน และ เพื่อนร่วมงานในการปฏิบัติหน้าที่
ที่เกี่ยวข้องอย่างสร้างสรรค์

1.7.1 แลกเปลี่ยนความรู้ในการสอน กับเพื่อนครูด้วยกัน

1.7.2 จัดตั้งผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

1.7.3 แนะนำให้ผู้เรียนได้ไปเก็บข้อมูลจากชุมชน

1.7.4 ประสานกับสมาคมพ่อแม่ผู้ปกครอง คณะพัฒนาการศึกษา
ชั้นบ้าน และ ผู้ปกครองในการศึกษาอบรมผู้เรียน

1.8 ปลุกกระตมและร่วมมือกับพ่อแม่ ผู้ปกครองผู้เรียนให้เข้าใจ สิทธิ
หน้าที่ ความรับผิดชอบในการเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนลูกหลาน และพัฒนาการศึกษา

1.8.1 เผยแพร่กฎหมาย แนวทางยุทธศาสตร์การศึกษา และระเบียบ
ของโรงเรียนต่อชุมชน

1.8.2 ผลักดันให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการศึกษาอบรมผู้เรียน

1.8.3 ระดมผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา

1.8.4 ผลักดันผู้ปกครองส่งเสริมเด็กทุกคนให้ได้เข้าเรียน

1.8.5 สร้างเงื่อนไขเพื่อให้ผู้ปกครองผู้เรียน ได้พบปะอย่างเป็นปกติ

1.9 ครูเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคมในด้านคุณธรรม จริยธรรม และ
ประกอบส่วนในการส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม และประวัติที่ดงามของท้องถิ่น
และของชาติ

- 1.9.1 ส่งเสริมวัฒนธรรม และ ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม
ของชาติ
- 1.9.2 ส่งเสริมผู้เรียนรับรู้ถึงความก้าวหน้า และการพัฒนาทางด้าน
วัฒนธรรมของท้องถิ่น
- 1.9.3 ส่งเสริม และ อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ที่เป็นวัฒนธรรมที่ดีของ
บ้านคาเผ่า
- 1.9.4 มีส่วนร่วมเข้าในบุญประเพณี ที่จัดขึ้นในท้องถิ่นของตน
- 1.9.5 สมทบกับผู้ปกครอง ให้มีแบบแผนการดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับ
วัฒนธรรมอันดีงามของชาติ

2 ความรู้เกี่ยวกับผู้เรียน

- 2.1 มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของผู้เรียน
- 2.1.1 มีความรู้ทางด้านจิตวิทยาเกณฑ์อายุ
- 2.1.2 มีความรู้ทางด้านพัฒนาการของเด็กในแต่ละด้าน (ร่างกาย
สติปัญญา อารมณ์ และสังคม)
- 2.1.3 สังเกตความสามารถของผู้เรียน
- 2.1.4 ใช้วิธีถ่ายทอดความรู้ให้เหมาะสมกับเกณฑ์อายุของผู้เรียน
- 2.2 มีความรู้เกี่ยวกับ สิทธิพื้นฐานของเด็ก
- 2.2.1 ผลักดันติดตามให้เด็กได้ฉีดยาครบถ้วน
- 2.2.2 สมทบกับครอบครัว เพื่อให้เด็กได้รับสิทธิในการศึกษา
- 2.2.3 ไม่ใช้ความรุนแรง และปกป้องเด็กให้มีความปลอดภัย
- 2.2.4 เปิดโอกาสให้เด็กได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน
การคุ้มครอง และ การพัฒนาโรงเรียน
- 2.3 เข้าใจสภาพแวดล้อม และ สุขภาพของผู้เรียน มีผลกระทบต่อการ
เรียนรู้ของผู้อื่น
- 2.3.1 สร้างจิตสำนึกผู้เรียน ให้มีความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 2.3.2 ปุกระดมชุมชนให้เข้าใจในงานด้านศึกษา
- 2.3.3 ส่งเสริมบทบาทระหว่างหญิง - ชาย และ กลุ่มผู้เรียน ที่มี
ความต้องการพิเศษ

- 2.3.4 ส่งเสริมให้ผู้เรียนรักความสะอาด มีระเบียบวินัย และมี
โภชนาการที่ดี
- 2.3.5 สมทบกลับอำนวยความสะดวกเพื่ออำนวยความสะดวกในการ
เรียนของผู้เรียน
- 2.4 เข้าใจว่าผู้เรียน เรียนด้วยหลายวิธีทางต่างกัน และ ต้องรู้ปรับเปลี่ยน
หลักการเรียนการสอนหลายอย่างที่เหมาะสม
- 2.4.1 เรียนรู้ความสามารถด้านการเรียนของผู้เรียน
- 2.4.2 เลือกเอาสื่อการสอน และ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ
ความสามารถ และชีวิตประจำวันของผู้เรียน
- 2.4.3 ใช้หลายวิธีเข้าในกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสม
- 2.4.4 จัดการทัศนศึกษานอกสถานที่ให้สอดคล้องกับบทเรียน
- 2.4.5 ใช้การวัด และประเมินผลการเรียนด้วยหลายวิธีเพื่อปรับปรุง
การเรียนการสอน
- 2.5 ให้การช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในการเรียนรู้
- 2.5.1 รู้ความต้องการพิเศษของผู้เรียน
- 2.5.2 จัดตั้งการเรียนเป็นกลุ่มเพื่อให้ผู้เรียนได้ช่วยเหลือกัน
- 2.5.3 จัดกิจกรรมหลายรูปแบบ ให้เหมาะสมกับผู้เรียน
- 2.5.4 บันทึกพฤติกรรมของผู้เรียนอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง วัดและ
ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเหมาะสม
- 3 ความรู้ และความสามารถในด้านการสอน**
- 3.1 ปฏิบัติหลักสูตรแห่งชาติ และรู้จักสร้างหลักสูตรท้องถิ่น
- 3.1.1 มีความเข้าใจเนื้อหาหลักสูตร เกี่ยวกับวิชาที่ตนเองสอน
- 3.1.2 กำหนดจุดประสงค์ สอนครบถ้วน และถูกต้องตามหลักสูตร
อย่างเป็นระบบ
- 3.1.3 ปรับปรุงเนื้อหาบทเรียนตามความเหมาะสม ตามความเป็นจริง
ของท้องถิ่น
- 3.1.4 ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นเข้าในการเรียนการสอน และ สร้าง
หลักสูตรท้องถิ่นอย่างเหมาะสม

3.1.5 เปิดโอกาสให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้อาวุโส หรือผู้มีประสบการณ์ใน
ท้องถิ่นมาช่วยให้ความรู้เพิ่มเติม

3.1.6 เรียนรู้วัฒนธรรม ชนบทรรมนิยมประเพณี และ
สภาพแวดล้อมของท้องถิ่น

3.2 มีความรู้หนักแน่นทางด้านวิชาครู มีความรู้ในรายวิชาที่สอน และ
รู้จักนำความรู้ใหม่เข้าไปใช้ในการเรียนการสอน

3.2.1 มีประกาศนียบัตรครู และสอนตรงตามวุฒิการศึกษา และวิชาที่
เรียนจบมา

3.2.2 ใช้วิธีสอนที่หลากหลาย ให้เหมาะสมกับเนื้อหาในบทเรียน

3.2.3 แลกเปลี่ยนความรู้เนื้อหาวิชา วิธีสอนกับเพื่อนร่วมงาน
และผู้มีประสบการณ์

3.2.4 ครุ่นหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้เข้าในเนื้อหาการจัด
การเรียนการสอน

3.2.5 มีความตื่นตัวต่อสภาพปัจจุบันของการศึกษาในปัจจุบัน

3.3 คัดเลือก และ นำสื่อการสอนที่เหมาะสมเพื่อให้การเรียนของผู้เรียน
บรรลุผลสูงสุด

3.3.1 เลือกสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา จุดประสงค์
ของบทเรียน และวิธีการสอน

3.3.2 ผลิต หรือนำพาผลิตสื่อการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์
และเนื้อหาของบท

3.3.3 ใช้สื่อการเรียนการสอนให้บรรลุกับจุดประสงค์ของบทเรียน
และ สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น

3.4 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งใน และนอกชั่วโมง
เรียน

3.4.1 ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมด้วยตนเอง หรือกลุ่ม

3.4.2 ให้งานบ้านที่เหมาะสมกับระดับชั้น / ชั้นเรียนของนักเรียน

3.4.3 สอนบทเรียนต้องเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน

3.4.4 อำนวยความสะดวกให้ผู้เรียน ได้ใช้สื่อการเรียนการสอน และ
รับประกันเรื่องความปลอดภัย

3.4.5 ผลักดันและเปิดโอกาสให้นักเรียนกล้าแสดงออก (เข้มแข็งแต่ไม่หยาบกระด้าง / อ่อนโยนแต่ไม่อ่อนแอ)

3.5 สอนบทเรียนให้น่าสนใจ และมีความต่อเนื่องกัน โดยถือการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.5.1 ควบคุมเวลา และวิธีการสอน เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ของการเรียนการสอน

3.5.2 ใช้เทคนิค และ วิธีสอนหลายรูปแบบ

3.5.3 ส่งความรู้เป็นระบบต่อเนื่อง และเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน

3.5.4 ให้โอกาสผู้เรียนได้มีส่วนร่วม

3.6 ใช้วิธีวัดผลการเรียนของผู้เรียนด้วยหลายรูปแบบ และนำเอาผลดังกล่าวมาใช้ในการปรับปรุงแผนการสอน

3.6.1 มีแผนการวัดผลการเรียนของผู้เรียน

3.6.2 มีการวัดผลด้วยวิธีการที่หลากหลาย

3.6.3 มีแผนการสอน สื่อการสอน วิธีการสอนที่ดีขึ้น

3.6.4 ใช้ผลการประเมิน เพื่อช่วยการเรียนของผู้เรียน

3.7 ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน โดยยึดสมรรถภาพขั้นพื้นฐานด้านการเรียน ที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรแห่งชาติ

3.7.1 รู้สมรรถภาพขั้นพื้นฐานด้านการเรียนของผู้เรียน

3.7.2 ตรวจสอบเป็นปกติเพื่อวัดผลการเรียน ของผู้เรียนเป็นระยะ

3.7.3 มอบงานให้ผู้เรียนโดยยึดใส่ระดับชั้น / ชั้นของผู้เรียน

3.7.4 ประเมินผลให้เหมาะสมกับเนื้อหา และระดับชั้น / ชั้นของ

ผู้เรียน

3.7.5 ประเมินผลการเรียนในแต่ละวิชา และผลการเรียนทั้งหมด

3.8 บันทึกผลการเรียนของผู้เรียนไว้เป็นระบบ

3.8.1 บันทึกผลการเรียนให้ละเอียด และต่อเนื่อง

3.8.2 บันทึกผลการประเมินให้ชัดเจน และเป็นที่น่าเชื่อถือ

3.8.3 บันทึกผลการเรียนใส่สมุดบันทึกติดตามของผู้เรียน พร้อมทั้งเขียนความคิดเห็นของครูให้ละเอียด

3.8.4 แจ้งผลการเรียน และ การเคลื่อนไหวของผู้เรียน ให้ผู้ปกครอง
 เช่นรับรู้ให้ทันเวลา

3.8.5 นำเอาผลบันทึกมาเป็นอ้างอิง ในการปรับปรุงวิธีการสอนของ
 ครู

3.8.6 มีแฟ้มสะสมผลงานของผู้เรียน

3.9 ปรับปรุงการสอนด้วยการประเมินตนเอง รับฟังข้อสังเกต
 ความคิดเห็น และคำแนะนำของผู้อื่น

3.9.1 มีแผนการสอน และบทสอนของตนครบชุด

3.9.2 เปิดโอกาสให้เพื่อนร่วมงานได้เข้าร่วมเวลาสอนของตน

3.9.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินการสอนของตน

3.9.4 สามารถใช้วิธีสอนของตนเองให้เหมาะสมกับระดับความรู้
 ของผู้เรียน

3.9.5 ยอมรับคำตำหนิตชม ที่เป็นประโยชน์จากเพื่อนร่วมงาน เพื่อมา
 ปรับปรุงการสอนของตน

3.10 ดูแลห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

3.10.1 รู้สภาพรวมของห้องเรียน และความสามารถพิเศษของผู้เรียน

3.10.2 สร้างแผนการดูแลห้อง สรุปรายงานตามกำหนดเวลา

3.10.3 ได้แลกเปลี่ยนบทเรียนกับเพื่อนร่วมงาน

3.11 สร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน เพื่อผลักดันการเรียนของผู้เรียน

3.11.1 มีศิลปะ และนำใช้สื่อการสอนอย่างคล่องแคล่ว

3.11.2 จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียน

3.11.3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม

3.11.4 ติดตาม และช่วยเหลือผู้เรียนอย่างทั่วถึง

3.11.5 เอาใจใส่ผู้เรียนในเวลาจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.12 พัฒนาสายเกี่ยวข้องกับดีกับผู้เรียน

3.12.1 รู้ประวัติ และ ความสามารถพิเศษของผู้เรียน

3.12.2 ให้มีความเสรีภาพ และ ความยุติธรรมกับผู้เรียนทุกคน

3.12.3 ใช้จำนวนคำพูด และ ทรรศนะคติ ทำที่ ที่เหมาะสมกับผู้เรียน

3.12.4 มีความตื่นตัวในความต้องการ ด้านอารมณ์จิตของผู้เรียน และพร้อมที่จะให้การช่วยเหลือ

3.12.5 เข้าร่วม และนำพาผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน จัดขึ้น

3.13 ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และช่วยเหลือกันในห้องเรียน

3.13.1 มีระบบการจัดตั้งในห้องเรียน

3.13.2 มอบกิจกรรมเป็นกลุ่มอยู่ใน และนอกห้องเรียน

3.13.3 ใช้หลักการเรียนรู้ด้วยหลายรูปการ แบบเพื่อนช่วยเพื่อน

3.13.4 ผลักดันให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมในองค์การจัดตั้งมหาชนต่างๆ

3.13.5 จัดตั้งการเคลื่อนไหวนอกหลักสูตร (กีฬา ศิลปะ ออกกำลังกาย)

3.14 รับประกันให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีการช่วยเหลือการเรียนในกลุ่ม และ เรียนด้วยการค้นคว้า

3.14.1 ศึกษาอบรมให้ผู้เรียน ให้มีความรับผิดชอบต่อการเรียน

3.14.2 ฝึกแอบผู้เรียนให้มีรักในการอ่าน

3.14.3 ผลักดันผู้เรียนให้คิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง

3.14.4 แนะนำวิธีทำงานเป็นกลุ่ม

3.14.5 ผลักดันผู้เรียนไปศึกษานอกสถานที่

3.15 เรียนรู้วัฒนธรรม และ ภาษาของชนเผ่าในที่ตนปฏิบัติหน้าที่

3.15.1 เรียนรู้ภาษาชนเผ่า ในที่ตนปฏิบัติหน้าที่อยู่

3.15.2 นับถือขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น

3.15.3 แลกเปลี่ยนความรู้วัฒนธรรมอันดีงาม โดยไม่จำแนกชนเผ่า

3.15.4 ไกล่ชิดกลับชุมชนในท้องถิ่น

3.15.5 ปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น

จากการศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานเกี่ยวกับวิชาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาใน สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้เกี่ยวกับผู้เรียน และมีความสามารถในการสอนนักเรียน

มาตรฐานคุณภาพการศึกษาสำหรับชั้นประถมศึกษา ของ กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สปป. ลาว (2013 ข, หน้า 5 – 18) ได้กำหนด
มาตรฐานคุณภาพการศึกษาสำหรับชั้นประถมศึกษา ดังนี้

1. มาตรฐานความรู้

1.1 วุฒิทางการศึกษาของผู้สอน อย่างน้อยต้องจบหลักสูตรผลิตครู
ประถมชั้นกลางขึ้นไป และมีปริมาณเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน

1.2 ต้องได้รับการฝึกอบรมทางด้านวิชาการใหม่ๆ ครูต้องได้รับการ
ฝึกอบรม ทางด้านวิชาการใหม่ๆ ในการจัดสอนอย่างเป็นปกติ เพื่อให้ผู้สอน มีความ
กระตือรือร้นในการทำงาน และพัฒนาวิชาการของตนเองอยู่เป็นประจำ

1.3 ผู้สอนต้องมีจรรยาบรรณในวิชาชีพที่สูง มีความรับผิดชอบสูงต่อ
หน้าที่ เข้าสอนเป็นปกติ ตั้งอกตั้งใจ ทำการสอนอย่างเต็มที่ เอาใจใส่นักเรียนอย่างเท่า
เทียมกัน และติดตามช่วยเหลือนักเรียนตามสภาพความพิเศษของแต่ละคน เพื่อให้ทุกคน
บรรลุผลการศึกษาตามเป้าหมาย

1.4 ผู้สอนต้องมีทักษะ ในการจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนต้องมีทักษะ
ในการจัดการเรียนการสอน ที่เอื้ออำนวยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง โดย
ครูผู้สอนจะต้องเป็นผู้ติดตาม และ ให้การช่วยเหลืออย่างเหมาะสม เพื่อให้มั่นใจได้ว่า
นักเรียนบรรลุเป้าหมายของการเรียนรู้ที่ตั้งไว้ และตามลำดับความสามารถ ลำดับ
ความสามารถพิเศษ

1.5 ผู้สอนต้องมีทักษะ ในการจัดประเมินผลการเรียน หมายความว่า
ผู้สอนต้องเข้าใจแจ่มถึงเป้าหมายของการเรียนการสอน ในแต่ละวิชาเรียน แต่ละบทเรียน
แต่ละชั่วโมงเรียนอย่างละเอียด ผู้สอนจึงสามารถประมวลผลการเรียนของนักเรียนอย่าง
ถูกต้องและสามารถนำไปใช้ผลของการประเมินไปช่วยเหลือให้นักเรียนสามารถเข้าใจดีขึ้น
และก็สามารถปรับการสอนของตนให้ดีขึ้นกว่าเดิมไปเรื่อยๆ

การเรียนการสอนต้องถูกจัดตั้งปฏิบัติอย่างครบถ้วนโดยมีการนำหลักสูตร
ไปใช้ให้เหมาะสมกับท้องถิ่น มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีทักษะใน
การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างดีงาม

2. มีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี

2.1 มีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการสอน และต้องมีประสบการณ์ในตำแหน่งหัวหน้าหมวด หรือหัวหน้าสาย หรือหัวหน้างาน หรือตำแหน่งบริหารอื่นในสถานศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

3. มาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้อำนวยการโรงเรียนที่ดีแม่คนที่พัฒนาตนเองให้ก้าวหน้า ทางด้านความรู้ ความสามารถ คุณธรรม และคุณสมบัติของนักบริหารที่ดีอยู่เสมอจึงบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพได้ ผู้อำนวยการโรงเรียน มีหน้าที่ซึ่งนำการปฏิบัติการเรียนการสอน การวางแผนควบคุม กำกับ ติดตามประเมินผลปฏิบัติงาน และ ดำเนินงานอื่นๆ การบริหารโรงเรียนรวมมี 7 งาน คือ บริหารงานวิชาการ งานกิจกรรมนักเรียน งานบุคลากร งานอาคารสถานที่ งานห้องการการเงิน งานความสัมพันธ์กับชุมชน และงานองค์การจัดตั้งมหาชน โดยมีงานวิชาการ เป็นงานหลัก ส่วนงานอื่นๆ เป็นงานสนับสนุน ซึ่งมีความสำคัญมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับนโยบาย จุดประสงค์ สภาพปัญหา และ ความต้องการของโรงเรียนแต่ละที่เป็นสำคัญ

1. แนวคิดพื้นฐานในการคุ้มครองโรงเรียน

1.1 โรงเรียนเป็นหน่วยงานทางการศึกษาระดับพื้นฐานที่มีความสำคัญมากที่สุด ในภาคปฏิบัตินโยบายการศึกษา และผลการจัดการศึกษาจะเป็นแบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติงานของโรงเรียน

1.2 ภารกิจหลักของโรงเรียนคือการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนบรรลุจุดหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ให้มีผลสัมฤทธิ์อย่างน่าพึงพอใจ จุดประสงค์ของการบริหารโรงเรียนมี ดังนี้

- 1.2.1 เพื่อให้งานต่างๆ ของโรงเรียนดำเนินไปด้วยดีเรียบร้อย
- 1.2.2 เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.2.3 เพื่อแก้ไขปัญหาในการเคลื่อนไหวงานต่างๆ ของโรงเรียน
- 1.2.4 เพื่อให้งานต่างๆ ของโรงเรียนบรรลุเป้าหมาย
- 1.2.5 เพื่อเป็นการปฏิบัตินโยบายของชั้นกระทรวง
- 1.2.6 เพื่อเป็นการรับเอาการเปลี่ยนแปลงแนวคิดใหม่ในทาง

การศึกษา

1.3 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษามีหลายอย่าง เช่น ระบบการบริหาร ผู้อำนวยการโรงเรียน และ ผู้ปกครองนักเรียน แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ ผู้อำนวยการโรงเรียน

1.4 ผู้อำนวยการโรงเรียนจะประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงานได้นั้นย่อมต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ คุณธรรม และ คุณลักษณะที่ดีของผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพคือผู้บริหารที่รู้จักนำใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในโรงเรียน ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้

1.5 การบริหารโรงเรียนจะบรรลุผลสำเร็จตามจุดหมายของหลักสูตร ได้นั้น ย่อมต้องอาศัยงานการบริหารอย่างน้อย 7 งานคือ งานวิชาการ งานกิจกรรม นักเรียน งานบุคลากร งานอาคารสถานที่ งานห้องการเงิน งานความสัมพันธ์กับชุมชน และงานองค์การจัดตั้งมหาชน ในบรรดางานบริหารทั้ง 7 งานนั้น งานวิชาการ นั้นสำคัญที่สุด

1.6 ทรัพยากรในการบริหารโรงเรียนประกอบด้วย 4 อย่างคือ บุคลากร เงิน วัสดุ อุปกรณ์ และระบบการจัดการ ในนั้นบุคลากรเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุด

1.7 การบริหาร 7 งานของโรงเรียนจะดำเนินไปได้ย่อมต้องอาศัย กระบวนการบริหารอย่างน้อย 4 ขั้นตอนคือ

1.7.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการของโรงเรียน

1.7.2 การวางแผนการ

1.7.3 การดำเนินการตามแผน

1.7.4 การประเมิน

1.8 การบริหารโรงเรียนจะเป็นไปด้วยดี และ ได้รับผลสูงสุด ถ้าผู้บริหารโรงเรียนได้ใช้แนวทาง และเทคนิควิธีการต่างๆ เช่น

1.8.1 การบริหารโดยยึดมั่นผลที่เกิดขึ้นต่อนักเรียนเป็นหลักสำคัญ

1.8.2 การบริหารโดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมเช่น การใช้กระบวนการกลุ่ม การให้กลุ่มมีโอกาสแก้ไข้ปัญหา หรือ ปรับปรุงงานในหน้าที่ความรับผิดชอบด้วยตนเอง

1.8.3 การตัดสินใจแก้ไข้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

1.8.4 มนุษย์สัมพันธ์ในโรงเรียน

1.8.5 ภาวะผู้นำในโรงเรียน และอื่นๆ

1.9 ทักษะในการบริหารประกอบด้วยทักษะเทคนิควิธี ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ ด้านการจัดการ คุณภาพนักเรียน ประสิทธิภาพการเรียนการสอน ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน ประสิทธิภาพของผู้อำนวยการโรงเรียน ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ คุณธรรม และคุณลักษณะที่ดีของผู้อำนวยการโรงเรียน

2. คุณลักษณะของผู้อำนวยการโรงเรียน

2.1 ความสำคัญ และสภาพของผู้อำนวยการโรงเรียน การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความมั่นคง และ ความก้าวหน้าของชาติ โรงเรียนเป็นหน่วยงานของการศึกษาระดับพื้นฐาน ในภาคปฏิบัตินโยบายการศึกษา ผลการศึกษาจะเป็นไปในทิศทางใดนั้น ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติของโรงเรียน ซึ่งมีผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นสำคัญ

ผู้อำนวยการโรงเรียนจะปฏิบัติภารกิจของตนได้ดี มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องมีความรู้ ความสามารถ คุณธรรม และ คุณสมบัติที่ดี ซึ่งจำเป็นต้องอาศัย การศึกษาอบรม และฝึกฝนตนเองอยู่ตลอดเวลา ในระยะผ่านมาผู้อำนวยการโรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้รับการอบรมทางด้านการบริหารโรงเรียนมาก่อน จึงทำให้ส่งผลตามมาเช่น

2.1.1 ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนดี ในบางครั้งก็ละเลยหน้าที่ของโรงเรียน ปฏิบัติแต่หน้าที่สำรอง ห่างไกลจากภารกิจหลักของโรงเรียน บริหารไม่บรรลุเป้าหมาย

2.1.2 ไม่เห็นความสำคัญของการวางแผนบริหารโรงเรียน การบริหารโรงเรียนไม่เป็นระบบแบบแผน ทำงานพอเสร็จไปวันๆ ไปเรื่อยๆ ไม่ปฏิบัติตามแผนการที่ได้กำหนดไว้

2.1.3 ขาดการควบคุมกำกับ ติดตาม นิเทศ และ ประเมินผลอย่างเป็นระบบ ไม่สามารถได้ผลการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน ไม่รู้จักวิธีการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสม

2.1.4 ขาดเทคนิคทางด้านการบริหาร ไม่สามารถบรรลุจุดประสงค์ และ เป้าหมายที่ตั้งไว้ ไม่รู้เทคนิคในการเป็นผู้นำ ไม่รู้เทคนิคการแก้ปัญหา

2.2 มาตรฐานของผู้อำนวยการโรงเรียนที่ดี

ผู้อำนวยการโรงเรียนอย่างน้อยท่านต้องมีความรู้ ทักษะ คุณธรรม และคุณลักษณะที่ดีของผู้บริหารโรงเรียนดังนี้

2.2.1 ด้านความรู้ มีความรู้ในหลักการบริหาร กระบวนการบริหาร และ เทคนิคการบริหารต่างๆ มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความรู้ทั่วไป

2.2.2 ด้านทักษะ มีทักษะในการวางแผนบริหารโรงเรียนให้สอดคล้องกับงาน และกระบวนการบริหาร มีทักษะในการบริหาร กำกับติดตาม นิเทศ และประเมินผล การปฏิบัติงานของโรงเรียน มีทักษะการบริหารโรงเรียน ให้มีผลสำเร็จด้านการเรียนของนักเรียน และสร้างคุณสมบัติที่ต้องการให้นักเรียน

2.2.3 ด้านคุณธรรม และคุณสมบัติที่ดีของผู้บริหารโรงเรียน บริหารโดยยึดถือระบบคุณธรรม เป็นผู้ที่น่านับถือ บริหารด้วยความเมตตากรุณา มีความอดทน พยายาม ปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย บริหารด้วยศักดิ์ศรี และด้วยความรับผิดชอบ

3. ประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียน

3.1 การบริหารที่มีประสิทธิภาพ

ทรัพยากรในการบริหาร ประกอบด้วยระบบการบริหารบุคลากร เงิน และ วัสดุอุปกรณ์มีจำกัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือปัญหาเงิน หรือ งบประมาณไม่สามารถจัดหามาได้ตามความต้องการ ดังนั้น ผู้อำนวยการสามารถนำใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด ให้บรรลุจุดหมายหลักในเวลาอันสั้น แสดงว่าการบริหารมีประสิทธิภาพ

3.2 สิ่ง que แสดงว่าโรงเรียนไม่มีประสิทธิภาพ

เมื่อพิจารณาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนจะพบสิ่ง que ให้เห็นว่าการบริหารโรงเรียนยังขาดประสิทธิภาพ เช่น

3.2.1 นักเรียนมีผลสำเร็จทางการเรียน มีสุขภาพพลานามัย และคุณลักษณะที่เราต้องการ ยังไม่ถึงระดับที่ควร

3.2.2 โรงเรียนไม่ได้ใช้วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่มีอยู่อย่างเต็มส่วนรวมทั้งขาดการดูแลรักษาที่ดี ประโยชน์ที่ได้รับจึงมีน้อย

3.2.3 จำนวนครูโดยเฉพาะมีมากกว่าความจำเป็น

3.2.4 ขาดระบบการบริหารที่ดี ผู้อำนวยการโรงเรียนไม่ค่อยจะได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรกำกับติดตาม และนิเทศ ดังนั้นจึงทำให้บุคลากรทำงานไม่ได้เต็มที่

3.2.5 ผู้อำนวยการโรงเรียนใช้ในการบริหาร ไม่สอดคล้องกับระดับความสำคัญของงานบริหารทั้ง 7 งาน เช่น ใช้เวลาในการบริหารงานอื่นๆ มากกว่างานวิชาการ และออกไปนอกโรงเรียน

3.2.6 ผู้อำนวยการโรงเรียนไม่ค่อยจริงจังกับการวางแผนบริหาร ตลอดทั้งควบคุม กำกับติดตาม และ นิเทศตามแผน จึงทำให้การบริหารขาดแนวทางที่ดี และไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

3.2.7 ใช้เวลาทำงานมากแต่มีผลได้รับน้อย

3.3 ผู้อำนวยการโรงเรียนจะสร้างประสิทธิภาพในการบริหารของตนได้ แบบใดผู้อำนวยการโรงเรียนสามารถสร้างประสิทธิภาพในการบริหารโดยยึดถือแนวคิด ดังนี้

3.3.1 ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด และ กำจัดความยุ่งยากต่างๆ ให้เหลือน้อยที่สุด

3.3.2 ยึดมั่นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นสำคัญคือ

3.3.2.1 มุ่งหมายยกระดับผลสำเร็จด้านการเรียนของนักเรียน ในกลุ่มวิชา

3.3.2.2 สร้างคุณสมบัติที่ดีให้แก่ นักเรียน เช่น วินัย ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ การทำงานเป็นกลุ่ม ความขยันหมั่นเพียร การประหยัด การแสวงหาความรู้ เสริมสร้างให้นักเรียนมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ และอื่นๆ

3.3.3 ปฏิบัติงานบริหารโรงเรียนทุกๆ งาน โดยยึดถืองานวิชาการเป็นหลัก ส่วนงานอื่นๆ จะปฏิบัติมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสำคัญของแต่ละงาน จุดหมาย ของงานศึกษา ความจำเป็น ความต้องการ และสภาพแวดล้อมต่างๆ ของนักเรียน

3.3.4 กระบวนการปรับปรุงประสิทธิภาพของโรงเรียน การบริหารจะ ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ต้องอาศัยการวางแผนเป็นหลัก โดยได้รับการยอมรับ และ ร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการบริหารที่มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องอาศัย กระบวนการบริหารอย่างน้อย 4 ขั้นตอน เช่น

3.3.4.1 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาต้องอาศัยกระบวนการ บริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา ซึ่งผู้อำนวยการต้อง หาแนวทางพัฒนาวิธีการให้เหมาะสม ประหยัด แต่มีประสิทธิภาพ

3.3.4.2 การพัฒนาคุณภาพของการศึกษา จะต้องศึกษาสภาพ ปัจจุบันว่า ขณะนี้เรายืนอยู่จุดใดแล้ว จึงตั้งเป้าหมายว่าเราจะไปถึงจุดใด จากนั้นจึงหาวิธี ดำเนินงานเพื่อที่จะไปถึงเป้าหมายที่ตั้งไว้ การดำเนินงานได้มีผลแบบใด ควรมีการ

เปรียบเทียบกับจุดเริ่มต้น และเป้าหมายที่ตั้งไว้เป็นการกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติมีกำลังใจเชื่อมั่นนโยบาย เห็นช่องทางไปสู่ผลสำเร็จ และหาวิธีปรับปรุงแก้ไขวิธีดำเนินการให้ดีขึ้นต่อไป

3.3.4.3 ในการพัฒนาผู้อำนวยการโรงเรียน ให้สามารถปฏิบัติงานบริหารโรงเรียน ทั้ง 7 งาน ให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้กระบวนการบริหาร ทั้ง 4 ขั้นตอน และใช้ทักษะสำหรับผู้บริหารอย่างน้อย 3 ทักษะคือ: ทักษะด้านการจัดการ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านเทคนิควิธี การบริหารงาน 7 งานได้ยกระบวนการ และทักษะดังกล่าวนี้จำเป็นต้องอยู่ในขอบเขตของคุณธรรม

3.3.4.4 การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียน คือใส่พัฒนาคุณภาพผู้อำนวยการโรงเรียน การผู้อำนวยการโรงเรียนจะส่งผลไปถึงการพัฒนาคุณภาพของนักเรียน

3.3.5 การบริหารโดยให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมเช่น การเสนอความคิดเห็น และการแก้ไขปัญหาต่างๆ

3.3.6 ใช้เทคนิควิธีการต่างๆ ในการปฏิบัติงานต่างๆ อย่างเหมาะสม เช่น

3.3.6.1 การจัดระบบข้อมูลในโรงเรียน

3.3.6.2 การนำพาการประชุม

3.3.6.3 การตัดสินใจ

3.3.6.4 เทคนิคการนิเทศการศึกษา

3.3.6.5 การสร้างกำลังใจ

3.3.6.6 การใช้ภาวะผู้นำ

3.3.6.7 มนุษยสัมพันธ์

3.3.6.8 กระบวนการกลุ่ม

3.3.6.9 การประชาสัมพันธ์ในโรงเรียน

4. ทรัพยากรในการบริหารโรงเรียน

4.1 ประเภทของทรัพยากร

ทรัพยากรการบริหารโรงเรียน ก็เหมือนกับทรัพยากรการบริหารอื่นๆ ซึ่งประกอบด้วยทรัพยากร 4 อย่างคือ

4.1.1 การจัดตั้ง ข้อกำหนด ระเบียบหลักการ และ วิธีการที่จะใช้ในการดำเนินการที่สอดคล้องกับสภาพที่เป็นอยู่ และทำให้บรรลุกิจกรรมของหน่วยงานมากที่สุด

4.1.2 บุคลากร เราอาจพูดได้ว่าไม่มีภารกิจใดที่ใช้จำนวนบุคลากรมากเท่างานการศึกษา มีหลายระบบ และ ระดับที่แตกต่างกันมีทั้งผู้ให้ และ ผู้รับ

4.1.3 เงิน เป็นทรัพยากรที่สำคัญ ภารกิจการศึกษาเป็นภารกิจที่ใช้เงินมากที่สุด เพราะผู้รับและผู้ให้การศึกษา มีจำนวนมากมาย ต้องใช้งบประมาณหลาย

4.1.4 วัสดุอุปกรณ์ ในภารกิจการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยวัสดุอุปกรณ์จำนวนมาก โดยเฉพาะการนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการดำเนินการสอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

4.2 ประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร

สิ่งที่ต้องการสูงสุดในภารกิจการศึกษา คือ ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาให้บรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งเอาไว้โดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ อาจทำได้หลายวิธี เช่น

4.2.1 ลด การลดจำนวนบุคลากร เงิน วัสดุอุปกรณ์ พร้อมกันนั้นก็ปรับปรุงระบบการจัดการศึกษาให้ดีขึ้น เพื่อให้ผลการจัดการศึกษาอยู่ในระดับเดิม หรือดีขึ้น

4.2.2 รักษาจำนวนทรัพยากร บุคลากร เงิน วัสดุอุปกรณ์เท่าเดิม แต่ปรับปรุงระบบการจัดการให้ดีขึ้น หมายความว่าลงทุนเท่าเดิมแต่ได้ผลดีขึ้น

4.2.3 เพิ่มจำนวนทรัพยากร บุคลากร เงิน วัสดุอุปกรณ์เท่าที่จำเป็น และ จัดระบบการจัดการให้ดีขึ้นทำให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาสูงสุด

ในกรณีที่ผู้อำนวยการโรงเรียนจะใช้ทางเลือกใดนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถ และ สถานการณ์สภาพแวดล้อม แต่สิ่งที่ขาดไม่ได้ก็คือการดำเนินการเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะ และ คุณสมบัติที่ต้องการตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

4.3 บทบาทของผู้อำนวยการในการใช้ทรัพยากร

ผู้อำนวยการโรงเรียนมีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะทำให้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียน เพราะความสามารถของผู้อำนวยการโรงเรียนจะอยู่ที่การใช้บุคลากร เงิน วัสดุอุปกรณ์ และ เวลาที่มีอยู่ให้เกิดผลมากที่สุด ดังนั้น ผู้อำนวยการโรงเรียนจึงจำเป็นต้องดำเนินการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ต่อภารกิจของโรงเรียนให้มากที่สุด ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนสามารถดำเนินการได้หลายวิธี

4.3.1 ระบบการจัดการ เป็นหน้าที่รับผิดชอบเฉพาะของผู้อำนวยการโรงเรียนโดยให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดวิธีการที่จะใช้ในการบริหารให้สอดคล้องกับสภาพ หรือ ลักษณะของโรงเรียน

4.3.2 บุคลากรในโรงเรียนมีหลายภาคส่วน แต่ที่สำคัญที่สุดได้แก่ครู ซึ่งผู้อำนวยการอาจดำเนินการได้ ดังนี้

4.3.2.1 กำหนดหน้าที่รับผิดชอบให้ชัดเจนโดยยึดมั่นหลักการ ความเสมอภาค ความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ตลอดจนถึงภารกิจหลักของโรงเรียน จำเป็นต้องให้บุคลากรมีหน้าที่หลัก หน้าที่สำรอง และหน้าที่ประกอบ

4.3.2.2 ติดตามดูแลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างใกล้ชิด และ สม่ำเสมอโดยวางแผนไว้ล่วงหน้าให้ชัดเจน

4.3.2.3 นิเทศ หรือ การให้ความช่วยเหลือสนับสนุน หรือร่วม แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในเวลาบุคลากรกำลังปฏิบัติงาน

4.3.2.4 ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบ ทั้งหมดเหล่านี้ จะต้องให้กำลังใจ หรือ เสริมแรงอย่างต่อเนื่องให้เหมาะสม และยุติธรรม โดยยึดถือระบบคุณธรรมเป็นสำคัญ

4.3.3 เงิน หรือ งบประมาณเป็นทรัพยากรที่สำคัญอย่างหนึ่งในการบริหาร ผู้อำนวยการโรงเรียนสามารถดำเนินการได้หลายอย่าง เช่น

4.3.3.1 วางแผนการใช้เงิน หรือ งบประมาณที่ได้รับ โดยยึดมั่นใน กิจกรรมที่มีผลต่อนักเรียนมากที่สุด ปัญหานี้ควรให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผน

4.3.3.2 วางแนวทางค้นหาแหล่งเงินที่ได้มาซึ่งเงินนอกงบประมาณ จากชุมชน หรือ แหล่งอื่นๆ

4.3.3.3 จัดระบบการเงินให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนให้บุคลากรรับรู้ และมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

4.3.3.4 จัดประเมินผลการนำใช้เงิน หรือ งบประมาณ

4.4 วัสดุอุปกรณ์ ก็เช่นเดียวกันกับทรัพยากรอื่นๆ ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องดำเนินการอย่างมีระบบคือ

4.4.1 จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นให้แก่การเรียนการสอน

4.4.2 วางแผนการใช้วัสดุอุปกรณ์เหล่านั้นให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า

4.4.3 จัดระบบการจัดเก็บ บำรุงและรักษาให้ดี

4.4.4 ดำเนินการประเมินผลว่าการใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เกิดประโยชน์เต็มส่วนหรือแนะนำว่า ควรปรับปรุงหรือแก้ไขแบบใดจึงจะได้รับผลประโยชน์สูงสุด

จากการศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาสำหรับชั้นประถมศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สรุปได้ว่า ต้องมีมาตรฐานความรู้ มีประสบการณ์ด้านปฏิบัติการสอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี และมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน เป็นสิ่งที่จะนำพาการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กรอบของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนโดยยึดตามคู่มือการติดตามตรวจตราการและประเมินผล (ฉบับปรับปรุง) กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สปป. ลาว โดยมีรายละเอียดที่จะนำเสนอ ดังต่อไปนี้

1. ความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน

มีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาไว้แตกต่างกัน ดังนี้

จรรยา เคาหา (2554, หน้า 11) ได้สรุปว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นคุณสมบัติเฉพาะที่จะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงพฤติกรรมต่างๆ ตามบทบาทหน้าที่ และสามารถปฏิบัติภารกิจ/ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จันทิมา ผลอินทร์ (2555, หน้า 5) ได้สรุปว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง ลักษณะส่วนตัวหรือพฤติกรรมที่แสดงออกมาและแสดงให้เห็น

ถึงความสามารถในการกำหนดเป้าหมายในการทำงาน การกำหนดนโยบายและวิธีการทำงานที่ชัดเจนสามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จุฑารัตน์ ชุ่มประดิษฐ์ (2556, หน้า 5 – 6) ได้สรุปว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกถึงความเป็นผู้ไวต่อข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศหรือการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ มีความอดทนอดกลั้น อารมณ์มั่นคง มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เป็นผู้มีการติดต่อประสานงาน มีความเฉลียวฉลาด ไหวพริบดี มีทักษะการวิเคราะห์ปัญหา แก้ปัญหาและการตัดสินใจ เป็นผู้ที่มีความใจกว้าง ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น มีบุคลิกภาพประชาธิปไตย ใช้หลักเหตุผลในการบริหารงาน พร้อมทั้งมีการสร้างขวัญและกำลังใจรู้จักยืดหยุ่นตามสถานการณ์และให้เกียรติ เคารพผู้อื่น

ชนินาถ ชิงช่วง (2556, หน้า 40) กล่าวถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนว่าเป็นคุณลักษณะหรือคุณสมบัติที่ดีของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอยู่แล้ว และจำเป็นต้องสร้างขึ้นมาปรับปรุงพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ร่วมงานและผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้บริหารต้องแสดงพฤติกรรมต่างๆ ตามบทบาทหน้าที่เพื่อจะช่วยให้การบริหารงานโรงเรียนมีหลายด้าน

อนงค์นารถ ไชยรา (2557, หน้า 11) ได้สรุปว่า ปัจจัยคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถหรือคุณสมบัติเฉพาะตัวและที่เกิดจากการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จากความหมายของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนข้างต้น สรุปได้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะประจำตัวที่ดีของผู้บริหารโรงเรียนที่ครูมีความคาดหวังหรือต้องการให้เป็น ไม่ว่าจะเป็นการยึดมั่นในการเมือง การมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และการมีแบบแผนในการปฏิบัติงาน

2. แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน

กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สปป. ลาว (2016, หน้า 105 – 107) นำเสนอคู่มือการประเมินผู้บริหารการศึกษาเป็นการตรวจสอบความคืบหน้าและผลสำเร็จเกี่ยวกับการปฏิบัติภารกิจ บทบาท สิทธิ หน้าที่ แบบแผนในการทำงานของผู้บริหารการศึกษา ว่าได้รับผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดเมื่อเปรียบเทียบกับจุดประสงค์ระดับความต้องการที่กำหนดไว้ ถ้าผู้บริหารการศึกษาได้รับการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ก็จะได้รู้ได้การประพฤติ

การกระทำ ผลสำเร็จและจุดบกพร่องของตนเอง และสามารถปรับปรุงตนเองได้ ทำให้องค์การมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีเนื้อหา ดังนี้

1. ด้านมีความยึดมั่นทางการเมือง

1.1 มีความจงรักภักดี ยึดมั่นในการนำพาของพรรค ยึดมั่นในแนวทางนโยบายของพรรค

1.2 ปฏิบัติตามนโยบาย มติ คำสั่ง และกฎระเบียบ กฎหมายต่างๆ ของรัฐบาลที่กำหนด

1.3 ความรับผิดชอบ และกระตือรือร้นต่อหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย

1.4 การเข้าร่วมและสร้างกระบวนการสำคัญต่างๆ

1.5 กล้าคิด กล้าทำ กล้ารับผิดชอบต่อหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย

1.6 มีความกระตือรือร้น ค้นคว้าหาความรู้และพัฒนาตนเอง

1.7 มีความเชื่อมั่นและนำความรู้ไปใช้อย่างสุดความสามารถ

จากเอกสารสามารถสรุปได้ว่า ด้านมีความยึดมั่นทางการเมือง

หมายถึง การที่ผู้บริหารมีความจงรักภักดี ยึดมั่นในการนำพาของพรรค ยึดมั่นในแนวทางนโยบายของพรรค ปฏิบัติตามนโยบาย มติ คำสั่ง และกฎระเบียบ กฎหมายต่างๆ ของรัฐบาลที่กำหนด ความรับผิดชอบ และกระตือรือร้นต่อหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย การเข้าร่วมและสร้างกระบวนการสำคัญต่างๆ กล้าคิด กล้าทำ กล้ารับผิดชอบต่อหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย มีความกระตือรือร้น ค้นคว้าหาความรู้และพัฒนาตนเอง มีความเชื่อมั่นและนำความรู้ไปใช้อย่างสุดความสามารถ

2. ด้านมีคุณสมบัติศีลธรรมปฏิบัติ

2.1 มีน้ำใจ เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม

2.2 มีความขยันหมั่นเพียร ประหยัด อุดม

2.3 ซื่อสัตย์ ยุติธรรม โปร่งใส

2.4 มีระเบียบวินัย

2.5 มีความรักชาติและรักษาวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ

2.6 การปกป้อง รักษาทรัพย์สินของรัฐ

2.7 มีความเป็นแบบอย่างในการแต่งกาย

- 2.8 มีความเป็นแบบอย่างในการพูด
- 2.9 มีความเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงานตรงเวลา
- 2.10 มีทัศนคติที่ดีและได้รับความเชื่อถือจากมหาชน
- 2.11 รู้จักป้องกัน ขจัดปัญหาและอุปสรรคที่อยู่ในความรับผิดชอบ

ของตน

- 2.12 มีความสามัคคีภายใน และภายนอกองค์กร
- 2.13 ไม่มีอคติและไม่เบียดเบียนคนอื่น

จากเอกสารสามารถสรุปได้ว่า ด้านมีคุณสมบัติศีลธรรมปฏิบัติ หมายถึง มีน้ำใจ เสียสละเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม มีความขยันหมั่นเพียร ประหยัด อดออม ซื่อสัตย์ ยุติธรรม โปร่งใส มีระเบียบวินัย มีความรักชาติและรักษาวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ การปกป้อง รักษาทรัพย์สินของรัฐมีความเป็นแบบอย่างในการแต่งกาย มีความเป็นแบบอย่างในการพูด มีความเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงานตรงเวลา มีทัศนคติที่ดีและได้รับความเชื่อถือจากมหาชน มีทัศนคติที่ดีและได้รับความเชื่อถือจากมหาชน ไม่มีอคติและไม่เบียดเบียนคนอื่น

3. ด้านมีความรู้

- 3.1 มีความรู้ทางด้านทฤษฎีการเมือง การปกครอง
- 3.2 มีความรู้ทางด้านโครงสร้างการปกครองในหน่วยงานของตน
- 3.3 มีความรู้ทางด้านวิชาชีพเหมาะสมกับหน้าที่
- 3.4 มีความรู้ทางด้านการบริหาร และ ระเบียบเกี่ยวกับการศึกษา
- 3.5 มีความรู้ทางด้านภาษาต่างประเทศ
- 3.6 มีความรู้ด้านการกำกับ ติดตามและประเมินผล

จากเอกสารสามารถสรุปได้ว่า ด้านมีความรู้ หมายถึง มีความรู้ทางด้านทฤษฎีการเมือง การปกครองมีความรู้ทางด้านโครงสร้างการปกครองในหน่วยงานของตน มีความรู้ทางด้านวิชาชีพเหมาะสมกับหน้าที่ มีความรู้ทางด้านการบริหาร และ ระเบียบเกี่ยวกับการศึกษา มีความรู้ทางด้านภาษาต่างประเทศ มีความรู้ด้านการกำกับ ติดตามและประเมินผล

4. ด้านมีความสามารถ

- 4.1 มีวิสัยทัศน์กว้างไกลในหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบ
- 4.2 มีความตื่นตัวและคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน

4.3 มีความสามารถกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนการ แผนงาน
โครงการและงบประมาณ

4.4 มีความสามารถในการปฏิบัติตามนโยบายการต่างประเทศของ
พรรคที่เกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่และบทบาทของตน

4.5 มีความสามารถในการบริหารงานอย่างมีเหตุผล คล่องแคล่ว
ว่องไว

4.6 มีความสามารถในการบริหารทั้งการบริหารด้านการเงิน การ
จัดซื้อ จัดจ้าง

4.7 มีความสามารถด้านการปลุกกระตมและสร้างแรงจูงใจ

4.8 มีความสามารถคิดวิเคราะห์ วิจัยข้อมูลสารสนเทศต่างๆ

4.9 มีความสามารถสรุปผลงาน ผลการปฏิบัติงาน แผนงาน
โครงการที่ตนรับผิดชอบ

4.10 มีความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

4.11 มีร่างกายแข็งแรงและสุขภาพดี

จากเอกสารสรุปได้ว่า ด้านมีความสามารถ หมายถึง มี
วิสัยทัศน์กว้างไกลในหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบ มีความตื่นตัวและคิดสร้างสรรค์ในการ
ทำงาน มีความสามารถกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนการ แผนงาน โครงการและ
งบประมาณ มีความสามารถในการปฏิบัติตามนโยบายการต่างประเทศของพรรคที่
เกี่ยวข้องกัภาระหน้าที่และบทบาทของตน มีความสามารถในการบริหารงานอย่างมี
เหตุผล คล่องแคล่วว่องไว มีความสามารถในการบริหารทั้งการบริหารด้านการเงิน การ
จัดซื้อ จัดจ้าง มีความสามารถด้านการปลุกกระตมและสร้างแรงจูงใจ มีความสามารถคิด
วิเคราะห์ วิจัยข้อมูลสารสนเทศต่างๆ มีความสามารถสรุปผลงาน ผลการปฏิบัติงาน
แผนงาน โครงการที่ตนรับผิดชอบ มีความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ
และมีสุขภาพดี

5. ด้านมีแบบแผนในการปฏิบัติงาน

5.1 มีการปรึกษาหารือการปฏิบัติงานในหมู่คณะ และหัวหน้างาน
ของตน

5.2 มีการแบ่งงานให้ทุกคนรับผิดชอบอย่างเท่าเทียมกัน

5.3 มีแผนการปฏิบัติงาน มีการประชุม มีการนัดหมาย และสถานที่

ในการทำงาน สรุปลงตอบทเรียนและรายงานหัวหน้างานทราบอยู่เสมอ

5.4 มีการรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น

5.5 มีการคิดพิจารณาอย่างรอบคอบ ตัดสินใจแก้ไขปัญหาอย่าง

ถูกต้องเป็นธรรมและทันเวลา

5.6 มีการกำกับ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานที่ตน

รับผิดชอบ

5.7 นำผลที่ได้จากการกำกับ ติดตามและประเมินผลไปปรับปรุง

ตนเองและพัฒนาให้ดีขึ้น

5.8 มีการติดต่อสื่อสาร ประสานงานภายในและภายนอกในแนวตั้ง

และแนวนระดับ

จากเอกสารสามารถสรุปได้ว่า ด้านมีแบบแผนในการปฏิบัติงาน หมายถึง มีการปรึกษาหารือการปฏิบัติงานในหมู่คณะ และหัวหน้างานของตน มีการแบ่งงานให้ทุกคนรับผิดชอบอย่างเท่าเทียมกัน มีแผนการปฏิบัติงาน มีการประชุม มีการนัดหมาย และสถานที่ในการทำงาน สรุปลงตอบทเรียนและรายงานหัวหน้างานทราบอยู่เสมอ มีการรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น มีการคิดพิจารณาอย่างรอบคอบ ตัดสินใจแก้ไขปัญหาอย่างถูกต้องเป็นธรรมและทันเวลา มีการกำกับ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานที่ตน รับผิดชอบ นำผลที่ได้จากการกำกับ ติดตามและประเมินผลไปปรับปรุงตนเองและพัฒนาให้ดีขึ้น

จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน สรุปได้ว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง คุณลักษณะเฉพาะประจำตัวที่ดีของผู้บริหารโรงเรียนที่ครูมีความคาดหวังหรือต้องการให้เป็น ไม่ว่าจะเป็นการยึดมั่นในการเมือง การมีคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และการมีแบบแผนในการปฏิบัติงาน และผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนตามกรอบของ กระทรวงศึกษาธิการและกีฬา สปป. ลาว ได้กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านมีความยึดมั่นทางการเมือง 2) ด้านมีคุณสมบัติศีลธรรมปฏิบัติ 3) ด้านมีความรู้ 4) ด้านมีความสามารถ และ 5) ด้านมีแบบแผนในการปฏิบัติงาน

1.4 ชี้แนะ ติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติหลักสูตรการเรียนการสอนให้ครบถ้วน ค้นคว้าหลักสูตรที่สอดคล้องกับความสามารถ และภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับการศึกษาปฐมวัย และประถมศึกษาตามที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรแห่งชาติ

1.5 ค้นคว้าตำแหน่งวิชาการครูสอนการศึกษาปฐมวัยและประถมศึกษา

1.6 ปฏิบัติการประเมินผลการเรียนการสอนแต่ละภาคเรียน และการสอบจบชั้นประถมศึกษาภาครัฐ และเอกชน

1.7 รับผิดชอบงานอื่นๆ ตามการมอบหมาย

2. กิจกรรม

2.1 เก็บสถิติ ครู นักเรียน ห้องเรียน และ โรงเรียน ร่วมกับสถิติแผนการวิจัยข้อมูล วางแผนพัฒนาการศึกษาปฐมวัยและประถมศึกษา ร่วมกับสถิติแผนการติดตามตรวจสอบ การเรียนการสอน การปฏิบัติหลักสูตร การสอบเลื่อนชั้นจบชั้นประถมศึกษา

2.2 จัดตั้งบำรุง สอบนักเรียนเก่ง และ สร้างห้องเรียนพิเศษ

2.3 จัดตั้งชี้แนะศูนย์ศึกษานิเทศก์ ติดตามนิเทศการเรียนการสอนในโรงเรียน

2.4 รวบรวม และ สร้างแผนความต้องการทางด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนในทั่วแขวง

2.5 บริหารการดูแลรักษาอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนให้สวยงาม

2.6 ชี้แนะ และนำพาครูอาจารย์ และนักเรียนในการบริหารโรงเรียน

2.7 บันทึก และเตรียมการออกใบประกาศนียบัตรประถมศึกษา

2.8 จัดตั้งฝึกอบรมครูประจำการ บำรุงยกระดับครูร่วมกับแผนกพัฒนาครู

2.9 ชี้แนะ ปรับปรุง และ ส่งเสริมห้องสมุด เพื่อรับใช้การเรียนการสอน และสังคม

2.10 ชี้แนะ และ บริหาร โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนประถมศึกษา ทั้งภาครัฐและเอกชนภายในแขวง

2.11 จัดตั้งกองประชุมค้นคว้าตำแหน่งวิชาการครู ให้แก่ครูสอนการศึกษาปฐมวัยและประถมศึกษา

จากการศึกษาบริบทของโรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะพานนระเขต
 สาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว สรุปได้ว่า โรงเรียนประถมสมบูรณ์ แขวงสะพาน
 นระเขต สาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว มีบทบาทในการบริหาร ส่งเสริมการศึกษา
 ปฐมวัยและประถมศึกษาภาครัฐ เอกชน และ ศึกษาสงฆ์ ชี้นำและติดตามอย่างใกล้ชิด การ
 พัฒนาโรงเรียนคุณภาพตัวแบบ สำหรับอนุบาล และ ประถมศึกษา ชี้นำ ติดตาม ตรวจสอบ
 การปฏิบัติหลักสูตรการเรียนการสอนให้ครบถ้วน ค้นคว้าหลักสูตรที่สอดคล้องกับ
 พิเศษ ความสามารถ และภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับการศึกษาปฐมวัยและประถมศึกษา
 ตามที่ได้กำหนดไว้ในหลักสูตรแห่งชาติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

สำหรับงานวิจัยในประเทศ ผู้วิจัยขอเสนองานวิจัยของนักการศึกษาหลาย
 ท่าน ดังต่อไปนี้

สุนทรา นนสุราช (2550, หน้า 99 – 112) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยด้าน
 คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารงานในโรงเรียน สังกัด
 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า 1) ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร
 โรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ความสำเร็จของการบริหารงานใน
 โรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อ
 ปัจจัยคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 4) ผู้บริหาร
 และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของการบริหารงานในโรงเรียน ด้านการบริหาร
 งบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารมีความคิดเห็น
 มากกว่าครูผู้สอน ช่วยความสำเร็จโดยรวม และด้านอื่นๆ ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความ
 คิดเห็นไม่แตกต่างกัน 5) ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน
 มีความคิดเห็นต่อปัจจัยคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกือบทุกด้านยกเว้นด้านคุณลักษณะพื้นฐานเพียง
 ด้านเดียวที่ไม่มีความแตกต่าง 6) ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาด
 ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จของการบริหารงานในโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน
 ทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จรรยา เคนหา (2554, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ อยู่ในอันดับสูงสุด และด้านความเป็นประชาธิปไตยอยู่ในอันดับต่ำสุด 2) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านผู้เรียน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกมาตรฐานอยู่ในระดับมาก โดย มาตรฐานที่ 1 อยู่ในอันดับสูงสุด และมาตรฐานที่ 8 อยู่ในอันดับต่ำสุด 3) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความรับผิดชอบ การอุทิศตนและเป็นตัวอย่างที่ดีในการทำงาน และด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยมีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.816 ประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 66.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลการวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 ต้องปรับปรุงคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านความรู้ ความสามารถทางการบริหารและด้านความเป็นประชาธิปไตยให้มากขึ้น ขณะเดียวกันควรพัฒนาคุณลักษณะด้านการตัดสินใจ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความรับผิดชอบ การอุทิศตนและเป็นตัวอย่างที่ดีในการทำงาน และด้านมนุษยสัมพันธ์เพื่อให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้านผู้เรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

จันทิมา ผลอินทร์ (2555, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา วิชญาฐานะ และตามขนาดสถานศึกษา ไม่พบความแตกต่างที่ระดับนัยสำคัญ .05

ศิริรัตน์ แจ่มมรคา (2555, หน้า 125 – 129) ได้ทำการศึกษา

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี พบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยของคุณลักษณะรายด้านจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การมีจิตสำนึก จริยธรรม การมีจิตสำนึกสาธารณะ การทำงานเป็นทีม การเป็นผู้นำทางวิชาการ การมีวิสัยทัศน์และศักยภาพ การมีแนวคิดการบริหาร ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครูและผู้บริหารสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อจำแนกตามอายุ วุฒิการศึกษา สังกัดขนาดโรงเรียน เงินเดือน ประสบการณ์ทำงาน ตำแหน่ง และวิทยฐานะ แต่ไม่พบความแตกต่างจนถึงระดับที่มีนัยสำคัญ .01 เมื่อจำแนกตามเพศ สถานภาพ และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี

จุฑารัตน์ ชุ่มประดิษฐ์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อสมรรถนะครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการไวต่อข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศหรือการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการอดทนอดกลั้น อารมณ์มั่นคง สมรรถนะครูในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า สมรรถนะครูด้านการพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ร่วมกันพยากรณ์สมรรถนะครู ได้ร้อยละ 46.10 มี 3 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ธันยนันท์ ซาติวุฒ (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามทัศนะของครูอำเภอเขาคิชฌกูฏ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารที่พึงประสงค์ตามทัศนะของครูอำเภอเขาคิชฌกูฏ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารที่

พึงประสงค์ตามที่คณะของครูอำเภอเขาติชมภู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ

นฤชยา นนทยะโส (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะ
ของผู้บริหารมืออาชีพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 อยู่ในระดับมาก เรียง
ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยตามลำดับ ได้แก่ ความสามารถในการเป็นผู้นำทางวิชาการ
ความสามารถในการตัดสินใจ ความสามารถในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความสามารถในการ
การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม และความสามารถในการประสานงานที่ดี 2) ประสิทธิภาพการ
บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1
โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ประสิทธิภาพการบริหาร
งบประมาณ ประสิทธิภาพการบริหารงานบุคคล ประสิทธิภาพการบริหารวิชาการ และ
ประสิทธิภาพการบริหารทั่วไป 3) คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ความสามารถในการ
ตัดสินใจ ความสามารถในการประสานงานที่ดี ความสามารถในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์
ความสามารถในการสร้างวิสัยทัศน์ร่วม ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 สามารถร่วมกัน
พยากรณ์ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาได้ร้อยละ 45.20 ส่วนความสามารถ
ในความเป็นผู้นำทางวิชาการไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา

สุดิมา ไชยบำรุง (2556, หน้า 80 – 81) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษา
คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 พบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา
ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา
เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้ดังนี้
คุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ด้านบุคลิกภาพ ด้านความเป็นผู้นำ และด้านที่มี
ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านความรู้ความสามารถ 2) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา
ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา

เขต 2 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเพศชายมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิง ยกเว้นด้านคุณธรรมจริยธรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามวุฒิ การศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ 4) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวม และรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อนงค์นารถ ไชยรา (2557, หน้า 126) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัย คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ปัจจัย คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับ 3 อันดับแรก จากค่าเฉลี่ย มากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความคิดสร้างสรรค์ และด้านวิสัยทัศน์ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถ

พัทธยา ทวยเศษ (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า 1) ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ และด้านการติดต่อสื่อสาร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง โดยรวมไม่ แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้าน อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน 3) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาปฐมนิเทศ เขต 1 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ณัฐชนันท์ ธนพประยูร (2559, หน้า 63) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก 2) ผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ยกเว้นด้านมีคุณธรรม แตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 4) ผลการศึกษาเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สระไกร ผาสุทร (2559, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ พบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ มีจิตวิญญาณนักบริหาร เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการบริหาร เป็นผู้นำทางการศึกษา และเป็นผู้ที่ทันสมัย นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหาร ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ จำแนกตามสถานภาพด้านตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหาร ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 3) แนวทางการพัฒนาสู่ความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ให้เป็นผู้ที่ทันสมัยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหาร โดยการสร้างความตระหนักให้ผู้บริหารเห็นคุณค่าความสำคัญและประโยชน์ของนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีต่อการบริหาร ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นเพื่อพัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้ และด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพของการศึกษารวมถึงจัดอบรมสัมมนา ศึกษาดูงานสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการบริหาร รวมถึงเรียนรู้จากบุคคลต้นแบบ หรือวิทยากรที่เชี่ยวชาญ และผู้บริหารสถานศึกษาต้องศึกษาสภาพปัญหา จุดบกพร่องของสถานศึกษาตนเอง เพื่อสร้างนวัตกรรม สำหรับแก้ปัญหา จุดบกพร่องนั้นๆ จากนั้นจึงประเมินประสิทธิภาพของนวัตกรรม เพื่อแก้ไขจุดบกพร่องและข้อจำกัดของนวัตกรรม เพื่อให้ได้นวัตกรรมที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. งานวิจัยต่างประเทศ

สำหรับงานวิจัยต่างประเทศ ผู้วิจัยขอเสนองานวิจัยของนักการศึกษาหลายท่าน ดังต่อไปนี้

De Pree (1994, p. 133 อ้างถึงใน ญัฐชานันท์ ธนัพประยูร, 2559, หน้า 41) เสนอบทความทางวิชาการเกี่ยวกับภาวะผู้นำและจริยธรรมผู้นำ โดยสรุปว่า ผู้นำต้องมีความสามารถ (Competence) และคุณธรรมหรือจริยธรรม (Moral) ผสมผสานกัน โดยผู้นำจะต้องมีความสามารถ 6 ประการดังนี้ 1) ผู้นำต้องคิดจริง พูดจริง (Reality) 2) ผู้นำต้องรู้อนาคต (Future) โคนเลือกและพัฒนาคนเพื่ออนาคตของหน่วยงาน 3) ผู้นำต้องมีกระบวนการความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ (Creative process) 4) ผู้นำต้องเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงตน (Transforming leader) 5) ผู้นำต้องสร้างความน่าเชื่อถือ (Trust) 6) ผู้นำต้องแสวงหา และพัฒนาตนให้มีความเป็นเลิศอย่างหลากหลาย (Diverse gifts) นอกจากนี้ ผู้นำต้องมีคุณธรรมจริยธรรม 6 ประการดังนี้ 1) ความน่าเชื่อถือและได้รับการยอมรับ (Authenticity) 2) มีความรอบรู้ (Inclusiveness) 3) ความซื่อสัตย์สุจริต (Truth) 4) ความสุภาพอ่อนโยน (Vulnerability) 5) ความเป็นกันเอง พบได้ง่าย (Access) และ 6) ความอดทนอดกลั้น (Personal restraint)

Newby (1998, หน้า 4492 – A) ได้ศึกษาการบริหารคุณภาพทั้งองค์ (TQM) ในโรงเรียนประถมศึกษาคจุดมุ่งหมายของการศึกษาเพื่อที่จะรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณภาพของโรงเรียนเรียนประถมศึกษาที่ใช้ระบบการบริหารคุณภาพ

ทั้งองค์กรและโรงเรียนที่ไม่ใช่ โดยสำรวจจากโรงเรียนที่ใช้และไม่ใช้ระบบการบริหาร คุณภาพประเภทละ 4 โรงเรียน ผลการศึกษาพบว่าบุคลากรในโรงเรียนทั้ง 2 ประเภท มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่แตกต่างกัน โรงเรียนที่ใช้ระบบบริหารคุณภาพทั้งองค์กร (TQM) จะบริหารตามความต้องการความพอใจของผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน บุคลากรทุกฝ่ายมีความร่วมมือกัน จึงทำให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพ

Toff (1998, หน้า 4286 – A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทพฤติกรรมของ ผู้บริหารและความสำเร็จของโรงเรียน โดยศึกษาเพื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่าง บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนจากครู 536 คน ใน 25 โรงเรียน เป็นครูที่สอนเต็มเวลาใน ภาคตะวันออกเฉียงใต้ของรัฐอะลาบามา สหรัฐอเมริกา พบว่า บทบาทพฤติกรรมของ ผู้บริหารโรงเรียนมีผลต่อการประสบความสำเร็จของโรงเรียน

Dennerline (1999, Abstract) ได้ทำการวิจัยเรื่องครูใหญ่ในโรงเรียน ประถมศึกษา – มัธยมศึกษา: การวิเคราะห์ความเป็นผู้นำทางการสอน ผลการศึกษาพบว่า 1) ความคิดเห็นของครูใหญ่ที่มีต่อความเป็นผู้นำทางการสอนของครูใหญ่ 2) ครูใหญ่ และ ครูมีความคิดเห็นแตกต่างกัน เกี่ยวกับภาวะการเป็นผู้นำทางการสอนของครูใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านของเวลาที่อุทิศให้กับภาวะความเป็นผู้นำ

Bennis (2000, p. 23) เสนอว่าผู้ที่จะเป็นผู้นำได้จะต้องมีคุณลักษณะ พิเศษกว่าคนทั่วไป ได้แก่ มีความเฉลียวฉลาด มีความกล้าหาญ มีความกระตือรือร้น มี ลักษณะท่าทางดีสง่างาม น่าเลื่อมใส มีความยุติธรรม ผู้นำที่ดีนั้นจะต้องมีลักษณะอย่างไร บ้างที่ต่างไปจากคนธรรมดาอื่นๆ อย่างน้อยผู้นำจะต้องมีลักษณะพื้นฐานเช่นเดียวกับ มนุษย์ทั่วไป

คำพูน ตูไพฑูณ (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมผู้นำและ ความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดห้องการศึกษา ประจำเมืองคันทะบูลี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า 1) พฤติกรรมผู้นำและระดับความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดห้องการศึกษาประจำเมืองคันทะบูลี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐ ประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามความคิดเห็นของครูอาจารย์ผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) พฤติกรรมผู้นำและระดับความสำเร็จในการบริหารงานของ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดห้องการศึกษาประจำเมืองคันทะบูลี แขวงสะหวันนะ เขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามความคิดเห็นของครูอาจารย์ผู้สอนและ

ผู้บริหารโรงเรียน ที่มีสถานภาพ วุฒิการศึกษาต่างกัน และประสบการณ์ต่างกัน ไม่แตกต่างกัน 3) พฤติกรรมผู้นำและระดับความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดห้องการศึกษาประจำเมืองคันทะบูลี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามความคิดเห็นของครูอาจารย์ผู้สอนและผู้บริหารโรงเรียน ที่มีขนาดต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) พฤติกรรมผู้นำและระดับความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดห้องการศึกษาประจำเมืองคันทะบูลี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการมองการณ์ไกล สามารถพยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในด้านการใช้คุณค่าเป็นแรงผลักดัน และด้านกล้าและเปิดเผย พยากรณ์ความสำเร็จในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5) ในการวิจัยครั้งนี้ได้เสนอแนวทางการยกระดับความสำเร็จในการบริหารงานโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดห้องการศึกษาประจำเมืองคันทะบูลี แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ไว้ในด้านการบริหารกิจกรรมนอกหลักสูตร ด้านการบริหารการเงิน อาคาร สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ ด้านการบริหารงานชุมชนและองค์การจัดตั้งมหาชน และด้านการบริหารงานวิชาการ

แก้วพอน เกตตะวง (2558, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพ ปัญหา และประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดห้องการศึกษาธิการและกีฬา เมืองโกลซอนพมวิหาร แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว พบว่า 1) สภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดห้องการศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกลซอนพมวิหาร แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหาและประสิทธิผลอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบสภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดห้องการศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกลซอนพมวิหาร แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพโดยรวมไม่แตกต่างกันปัญหาและประสิทธิผลโรงเรียนประถมศึกษา ไม่แตกต่างกัน 3) ผลการเปรียบเทียบสภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดห้องการศึกษาธิการและกีฬาเมืองโกลซอนพมวิหาร

แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4) ผลการเปรียบเทียบสภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดห้องการศึกษาธิการและกีฬาเมืองไกสอนพมวิหาร แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามสถานที่ตั้งของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 5) แนวทางยกระดับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดห้องการศึกษาธิการและกีฬาเมืองไกสอนพมวิหาร แขวงสะหวันนะเขต สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศทำให้ผู้วิจัยทราบว่าระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียนจากงานวิจัยของนักวิจัยส่วนมาก พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า มีทั้งแตกต่างกันโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และที่ระดับ .05 และไม่แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยจะใช้ข้อมูลที่ได้ศึกษามาข้างต้นไปอภิปรายผลการวิจัยในลำดับต่อไป